

ХУДОЖНЬО-ТВОРЧІ ВИСТАВКИ СТУДЕНТІВ-АРХІТЕКТОРІВ ЯК СТИМУЛЮЮЧА ФОРМА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Перепелиця О. В.,

к. п. н., доц. каф. рисунка, живопису та архітектурної графіки,
oksamut06@gmail.com, ORCID: 0000-0001-7776-0516

Кучеренко К. П.,

ст. викл., каф. рисунка, живопису та архітектурної графіки,
kycherenko85@gmail.com, ORCID: 0000-0003-2177-493X

*Архітектурно-художній інститут,
Одеська державна академія будівництва та архітектури*

Анотація. Висвітлюється питання доцільності та необхідності проведення художньо-творчих виставок учбових робіт студентів – майбутніх архітекторів – як ефективна форма перспективних ідей та технологій, поширення творчих здобутків, прискорення процесу трансформації педагогічного досвіду в практику роботи вищих навчальних закладів. Підкреслено, що виставкова діяльність є однією з найактивніших, динамічних сфер сучасної презентації студентського мистецтва, культури та освіти країни, яка швидко і кількісно розвивається. Визначені основні характерні якості і особливості художніх-виставок; розглянуто значення виставкової діяльності для викладачів і студентів; представлено порівняльний аналіз виставкової діяльності викладачів та студентів вищого навчального закладу на прикладах Одеської державної академії будівництва та архітектури.

Ключові слова: виставки, наукова виставка, художньо-творча виставка, майбутні архітектори, демонстрація (експонування), досягнення.

Вступ. Необхідність проведення художньо-творчих виставок учбових робіт студентів – майбутніх архітекторів – складно переоцінити, адже завдання сучасної освіти розвивати, навчати і виховувати креативну, творчу, професійну особистість в умовах розвинених інформаційних технологій, глобальної комп'ютеризації виробництва. Багатофункціональна особливість виставкової діяльності є унікальною, адже виставка одночасно є формою стимулювання, активізації, презентації, заохочення, навчання, виховання, моніторингу, контролю навчально-виховного процесу в вищих освітянських закладах. Виставкова діяльність є однією з найактивніших, динамічних сфер сучасної презентації студентського мистецтва, культури та освіти країни, яка швидко і кількісно розвивається [2; 5]. Така методична форма з наявністю великої кількості виставок різних тематичних спрямувань, масштабів і рівнів дає можливість якісно навчати майбутніх архітекторів, але відсутність єдиного підходу стає умовою необхідності додаткового наукового дослідження цих питань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Як інструмент маркетингових комунікацій виставкова діяльність висвітлювалась у працях вітчизняних і зарубіжних авторів, зокрема таких як: Т. Ананьєва, Ю. С. Апчел, Н. В. Головіна, Д. Е. Шульц, Г. Г. Почепцов [1] та інших, а публікації, які розглядають організацію виставкової діяльності здебільшого в контексті функціонування музеїв дитячого мистецтва, представлені зарубіжними дослідниками Х. Дін, Ч. Дуглас, Л. Едікен Б. Закер, П. Кларк, Т. Копцев [3], Т. Силберберг, Д. Тернер [9], К. Шнейдер, та іншими [7]; питання обґрунтування доцільності застосування художньо-творчих виставок учбових робіт студентів-архітекторів залишається, на наш погляд, не достатньо опрацьованим.

Постановка завдання. Метою роботи є обґрунтування доцільності та необхідності проведення художньо-творчих виставок учбових робіт студентів – майбутніх архітекторів – як ефективна форма перспективних ідей та технологій, поширення творчих здобутків, прискорення процесу трансформації педагогічного досвіду в практику роботи вищих навчальних закладів. У рамках окресленої мети сформульовані такі завдання: визначити основні характерні якості і особливості художніх виставок; значення виставкової діяльності для викладачів і студентів; представити порівняльний аналіз виставкової діяльності викладачів та студентів вищого навчального закладу на прикладах Одеської державної академії будівництва та архітектури.

Основний матеріал і результати. Метою сучасної вищої освіти, окрім загального навчання, є формування зацікавлення до художньо-естетичної сторони навколишньої дійсності, задоволення потреби студентів у самовираженні, яка підтримується та реалізується в наочних дисциплінах художньо-творчої діяльності.

Виставка – це публічна демонстрація (експонування) досягнень у галузі економіки, науки, техніки, архітектури, культури, мистецтва та інших галузях суспільного життя. Поняття може позначати як сам захід, так і місце проведення цього заходу.

Свій початок виставки ведуть від французьких музеїв, початок яким поклали ще Мазаріні і Кольбер. Але першою виставкою, що нагадує сучасні, була виставка Ecole des beaux arts в 1763 році. Її приклад негайно перейняли Дрезден (1765), Берлін (1786), Мюнхен (1788) та інші. Сьогодні виставки породили цілу індустрію з багатомільярдними оборотами – виставковий бізнес.

Сучасні виставки класифікуються так:

- за метою: навчальні, підсумкові, звітні, методичні, рекламні, комерційні, декоруючі, супроводжуючі, презентаційні;
- за тематикою: жанрові, святкові, тематичні;
- за формою проведення: стаціонарні, пересувні, виїзні, обмінні, інтерактивні, віртуальні;
- за методом організації: вернісаж, фестиваль, виставка-концерт, акція, презентація;
- за складом учасників: персональні, зведені, загальношкільські, студентів однієї групи, студентів одного викладача, студентів однієї паралелі, інтернаціональні;
- за джерелом фінансування: бюджетні, комерційні, благодійні, аукціони та ін.;
- за статусом і рівнем призначення: місцеві (наприклад, інститутська, обласна, районна); національні (наприклад, Всеукраїнська, регіональна); міжнародні, всесвітні; загальні, що охоплюють всі галузі людської діяльності (наприклад, Виставка досягнень народного господарства); спеціалізовані, присвячені тільки одній сфері діяльності людини (наприклад, художні, наукові, технічні, промислові і сільськогосподарські).

Ми зупинимося на визначені спеціалізованих виставок, адже ми розглядаємо художньо-творчу діяльність у вищому освітянському просторі.

Художньо-творча виставка – це художньо оформлена експозиція предметів культури, мистецтва для публічної демонстрації.

Метою художньо-творчої виставки є підтримка та розвиток мистецтва, дизайну, сприяння реалізації творчих задумів студентської молоді; популяризація своєрідності народної культури, відродження традицій місцевих осередків народного мистецтва; виховання естетичного смаку та розвиток художньо-творчих здібностей; формування професійної орієнтації молоді.

Варто відзначити, про нові сучасні форми виставкової роботи навчальних закладів: виставка – день відкритих дверей, виставка-презентація, виставка-продаж, виставка-вистава, виставка-ярмарок, виставка-форум, виставка-конкурс, спеціалізована виставка, виставка-майстерня та ін.

Особливості таких виставок полягають у:

- саме на виставці збираються (зустрічаються) представники різного простору;

- учасникам надається можливість зібрати потрібну інформацію;
- організатори виставки мають шанс заявити про себе, продемонструвати свої можливості;
- підвищення самооцінки та впевненості студентів-митців, активізуючи їхнє подальше навчання.

Спільна праця учасників художньо-творчого процесу, студентів і педагогів, це процес створення мистецького твору адже виставка є формою презентації майстерності як студентів, так і педагогів, які надихають їх на щоденну кропітку роботу з вдосконалення мистецьких навичок і умінь. Така форма роботи неодмінно виховує повагу до власної праці, породжує у студентів почуття задоволення від отриманих результатів.

Виставковий простір, як цілісні категорії еволюції дизайну, є рухливими та залежними від потреб часу. З огляду на те, яка мета і завдання постають перед організаторами виставок, і від того, наскільки професійно, грамотно, гармонійно підібрані роботи, залежить успіх виставки.

Організація художньої виставки для викладача складається у виконанні значної роботи з педагогічного моніторингу студентських робіт, беручи до уваги всі складові художнього мистецтва (композицію, форму, колір тощо), у відборі творів для тієї чи іншої виставки, враховуючи вік митця, тематику виставки та ін. Підготовка виставкової діяльності допомагає викладачам критично оцінити якість власної праці та роботу своїх колег. Тому чим більше студентських робіт викладач готує на виставку, тим на вищу сходинку професійного розвитку він піднімається, адже спільна робота викладача і студента стає одночасно показником якості і професіоналізму.

Розглянемо виставкову діяльність викладачів кафедри рисунка, живопису та архітектурної графіки, Архітектурно-художнього інституту Одеської державної академії будівництва та архітектури (ОДАБА). Творчі виставки в ОДАБА представлені в різних формах: традиції, захоплення, інтереси та ін., фотовиставки, виставки на професійну тематику, виставки досягнень студентської науково-дослідної роботи на кафедрах, у наукових гуртках та проблемних групах, виставки творчих робіт викладачів та студентів, виставки спільних видань літературно-художніх журналів, книг тощо.

Проведення художньо-творчих виставок студентських навчально-творчих робіт в ОДАБА має бути продовженням навчального процесу, підтримкою творчих здібностей студентів, формуванням художньо-естетичного смаку у сприйманні навколишньої дійсності та творчому її зображенні, переданні здобутого досвіду, а також спонуканням до спільної творчої діяльності з іншими, яка дає можливість сформувати професійну орієнтацію молоді у майбутньому.

Творча виставка – це підсумок творчої діяльності колективу, метою якої має бути не тільки презентація громадськості досягнень та творчих здобутків педагогічних і наукових колективів, а і передавання досвіду, популяризація своєрідності традицій народної культури, сприяння реалізації творчих задумів учнівської молоді. Художньо-творчі виставки в ОДАБА відбуваються за тематичним плануванням, яке пов'язане за темою і змістом завдань виключно на конкурсній основі, та нагородою студентів за кращі творчі здобутки. Однією із таких форм виставок нашої кафедри є всеукраїнська науково-практична конференція за темою «Архітектурний рисунок у контексті професійної освіти» (Полтавський національний технічний університет), до якої залучаються найкращі студенти, молоді вчені і науково-педагогічні працівники.

Також проведення заліків з дисциплін «Рисунок» та «Живопис» відбувається за принципами художньо-творчих виставок студентських учбово-творчих робіт, згідно з науково-учбовим планом, та є підсумком спільної праці студентів і викладачів.

Відповідно проведення тимчасових пересувних виставок у навчальних закладах (ЗОШ), бібліотеках та інших організаціях мають бути інформаційною платформою для профорієнтаційної роботи з залучення абітурієнтів, майбутніх студентів академії.

Висновки. Отже, доцільність та необхідність проведення художньо-творчих виставок учбових робіт майбутніх архітекторів – це одна з форм навчання, виховання та професійної підготовки студентів, яка орієнтує майбутніх архітекторів на реалізацію творчих задумів і проєктів, виховання естетичного смаку та розвиток художньо-творчих здібностей; формування професійної орієнтації молоді.

Література

- [1] Ананьева Т. Коммуникационная кампания при выведении на рынок новых услуг и продуктов b-2-b. Маркетинговые коммуникации. 2010. №1. [Электронный ресурс]. Доступно: <http://grebennikon.ru/article-utv0.html>. / Дата обращения: Сентябрь 16, 2021.
- [2] Виставкова федерація України. [Електронний ресурс]. Доступно: <http://www.expo.org.ua/ua/statistics.php>. / Дата обращения: июня 4. 2021 г.
- [3] Копцев Т. А. Музей детского рисунка. Институт художественного образования Российской Академии образования. [Электронный ресурс]. Доступно: <http://art-education.ru/museum/index.htm#muzei>. / Дата обращения: июля. 2018 г.
- [4] Основы педагогики и психологии высшей школы / Под ред. А. Петровского, Москва: Изд-во Московского университета, 1986. 304 с.
- [5] Офіційний сайт Державного комітету статистики. [Електронний ресурс]. Доступно: <http://www.ukrstat.gov.ua>. / Дата звернення: июля. 2018 г.
- [6] Перепелиця О.В. Художньо-творча виставка як підсумок творчої діяльності колективу. Наука і освіта. Science and education. Наука и образование. Науково-практичний журнал південного наукового центру НАПН України ПДПУ. – № 7 СХХІV. – О.: ПДПУ, 2014. С. 147-149.
- [7] Сліпич Ю.В. Виставка як форма активізації навчально-виховного процесу у системі позашкільної освіти. Педагогічний альманах: зб. наук. пр./ КВНЗ Херсонська академія неперервної освіти. Херсон. облради; редкол.: В. В. Кузьменко (голов. ред.) [та ін.]. Херсон: РПО, 2006 - 2013. випуск 19: URL: [архитектурній%20рисунок/арх.рис.пособ/pedalm_2013_19_7.pdf](http://arhitekturniy%20risunok/arh.ris.pособ/pedalm_2013_19_7.pdf)
- [8] Щипанов А.С. Юнім любителям кисти и резца. Москва: Просвещение, 1981 р.- 416 с
- [9] Turner Dianne Exhibitions of Children's Art: History, Ideology, and Economics / D.Turner // Marilyn Zumuehlen Working Papers in Art Education. 1988. Vol. 7: Iss 1, Article 7. P. 44-59.

References

- [1] Ananeva T. Kommunikacionnaya kampaniya pri vyvedenii na rynek novyh uslug i produktov b-2-b. Marketingovye kommunikacii. 2010. №1. [Elektronnij resurs]. Dostupno: <http://grebennikon.ru/article-utv0.html>./ Data zvernennya: Sentyabr 16, 2021.
- [2] Vystavkova federatsiia Ukrainy. URL: <http://www.expo.org.ua/ua/statistics.php>.
- [3] Koptsev T. A. Muzej detskogo risunka. Institut hudozhestvennogo obrazovaniya Rossijskoj Akademii obrazovaniya. [Elektronnij resurs]. Dostupno: <http://art-education.ru/museum/index.htm#muzei>./ Data obrasheniya: iyulya. 2018 g.
- [4] Osnovy pedagogiki i psihologii vysshej shkoly / Pod red. A. Petrovskogo, Moskva: Izd-vo Moskovskogo universiteta, 1986. 304 s.
- [5] Oficijnij sajt Derzhavnogo komitetu statistiki. [Elektronnij resurs]. Dostupno: <http://www.ukrstat.gov.ua>. / Data zvernennya: iyulya. 2018 g.
- [6] Perepelytsia O.V. Khudozhno-tvorcha vystavka yak pidsumok tvorchoi diialnosti kolektyvu. Nauka i osvita. Science and education. Nauka y obrazovanye. Naukovo-praktychnyi zhurnal pivdennoho naukovoho tsentru NAPN Ukrainy PDPU. – № 7 SKhKhIV. – О.: PDPU, 2014. S. 147-149
- [7] Slipich Yu.V. Vystavka yak forma aktyvizatsii navchalno-vykhovnoho protsesu u systemi pozashkilnoi osvity. Pedahohichniy almanakh: zb. nauk. pr./ KVNZ Khersonska akademiia

neperervnoi osvity. Kherson. obrady; redkol.: V. V. Kuzmenko (holov. red.) [ta in.]. Kherson: RIPO, 2006 - 2013. vypusk 19: URL: arkhytekturnii%20rysunok/arkh.rys.posob/pedalm_2013_19_7.pdf

[8] Shchypanov A.C. Yunim liubyteliyam kysty y reztza. Moskva: Prosveshchenye, 1981 r.- 416 s

[9] Turner Dianne Exhibitions of Children's Art: History, Ideology, and Economics / D. Turner // Marilyn Zumuehlen Working Papers in Art Education. 1988. Vol. 7: Iss 1, Article 7. P. 44-59.

ХУДОЖЕСТВЕННО-ТВОРЧЕСКИЕ ВЫСТАВКИ СТУДЕНТОВ-АРХИТЕКТОРОВ КАК СТИМУЛИРУЮЩАЯ ФОРМА ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА

Перепелица О. В.,

к. п. н., доц. каф. рисунка, живописи и архитектурной графики,
oksamut06@gmail.com, ORCID: 0000-0001-7776-0516

Кучеренко К. П.,

ст. преп., каф. рисунка, живописи и архитектурной графики,
kucherenko85@gmail.com, ORCID: 0000-0003-2177-493X

*Архитектурно-художественный институт,
Одесская государственная академия строительства и архитектуры*

Аннотация. Освещается вопрос о целесообразности и необходимости проведения художественно-творческих выставок учебных работ студентов – будущих архитекторов – как эффективная форма перспективных идей и технологий, распространение творческих достижений, ускорение процесса трансформации педагогического опыта в практику работы высших учебных заведений. Подчеркнуто, что выставочная деятельность является одной из самых активных, динамичных сфер современной презентации студенческого искусства, культуры и образования быстро и количественно развивающейся страны. Определены основные характерные качества и особенности художественных выставок; и рассмотрены значения выставочной деятельности для преподавателей и студентов; представлен сравнительный анализ выставочной деятельности преподавателей и студентов вузов на примерах Одесской государственной академии строительства и архитектуры. В статье изложены новые современные формы выставочной работы образовательных учреждений: выставка – день открытых дверей, выставка-презентация, выставка-продажа, выставка-ярмарка, выставка-форум, выставка-конкурс, специализированная выставка, выставка-мастерская и др. Успешность пространства выставки зависит от цели и назначения выставок, от того, насколько профессионально, грамотно и гармонично подобраны работы. Организация художественной выставки для учителя заключается в проведении большой работы по педагогическому мониторингу работ учащихся с учетом всех компонентов искусства (композиция, форма, цвет и т. д.), отбору работ для конкретной выставки с учетом возраста художника, тематики выставки и т. д. Подчеркивается, что подготовка выставочной деятельности помогает учителю критически оценить качество собственной работы и работы своих коллег. Поэтому, чем больше работ учащихся учитель готовит к выставке, тем на более высокую ступень профессионального развития он поднимается, так как совместная работа учителя и ученика становится одновременно показателем качества и профессионализма.

Ключевые слова: выставки, научная выставка, художественно-творческая выставка, будущие архитекторы, демонстрация (экспонирование), достижения.

**ARTISTIC AND CREATIVE EXHIBITIONS OF STUDENTS-ARCHITECTS
AS A STIMULATING FORM OF THE EDUCATIONAL PROCESS****Perepelytsia O. V.,**PhD Ped., Associate Professor, Department of Drawing, Painting and Architectural Graphics,
oksamut06@gmail.com, ORCID: 0000-0001-7776-0516**Kucherenko K. P.,**Senior Lecturer, Department of Drawing, Painting and Architectural Graphics,
kycherenko85@gmail.com, ORCID: 0000-0003-2177-493X*Architectural and Art Institute,
Odessa State Academy of Civil Engineering and Architecture*

Abstract. The issues of expediency and necessity of holding artistic and creative exhibitions of educational works of the students-architects as an effective form of perspective ideas and technologies, dissemination of creative achievements, acceleration of the process of transformation of pedagogical experience into practice of work of higher educational institutions are highlighted. It is determined that the multifunctional feature of the exhibition activity is unique because the exhibition is at the same time a form of stimulation, activation, presentation, encouragement, training, education, monitoring, control of the educational process in higher educational institutions. It is emphasized that exhibition activity is one of the most active, dynamic spheres of contemporary presentation of student art, culture, and education of a rapidly developing country. Within the stated purpose the following tasks are formulated: the basic characteristic qualities and features of art-exhibitions are defined; and the importance of exhibition activity for teachers and students is considered; a comparative analysis of the exhibition activity of teachers and students of higher education on the examples of the Odessa State Academy of Civil Engineering and Architecture is presented. The article outlines new modern forms of exhibition work of educational institutions: exhibition – open day, exhibition-presentation, exhibition-sale, exhibition-fair, exhibition-forum, exhibition-competition, specialized exhibition, exhibition-workshop, etc. The successful space of the exhibition depends on the purpose and purpose of the exhibitions, and on how professionally, competently, and harmoniously selected the works are. The organization of an art exhibition for the teacher consists in carrying out considerable work on pedagogical monitoring of student works, considering all components of the art (composition, form, color, etc.), selection of the works for a particular exhibition, considering the age of the artist, the subject of the exhibition, etc. It is emphasized that the preparation of exhibition activities helps teachers to critically evaluate the quality of their own work and the work of their colleagues. Therefore, the more the teacher prepares student work for the exhibition, the higher the stage of professional development he will receive, because the joint work of the teacher and the student becomes both an indicator of quality and professionalism.

Keywords: exhibitions, students-architects, scientific exhibition, artistic and creative exhibition, control of the educational process, future architects, demonstration (display) of achievements, organization of an art exhibition.